

Az Európai Unióra nehezedő külső migrációs nyomás (tendenciák, kockázatok, stratégiák) – magyar szemszögből is

Dr. Molnár Tamás

Budapesti Corvinus Egyetem
Nemzetközi Tanulmányok Intézet
e. adjunktus

nemzetközi jogi főtanácsadó (főov.h.)
Nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár Titkársága
Miniszterelnökség

Szeged, Integrációs Klub, 2015. március 3.

I. A migráció az Európai Unióban: általános helyzetkép

- '90-es évek óta erős migrációs nyomás alatt az EU → az útvonalak és a jelenségek változnak, de a migráció volumene nem csökken (IOM: migráció = „megatrend”)
- Statisztikai adatok:
  - 232 millió migráns világszerte
  - EU-ban: 20,4 millió harmadik országbeli á. (Σ EU=500 millió →4%), legtöbben: TR, MAR, ALB
  - Menedékkérők: 434 ezer (2013) → 60.000 kapott védelmet (kérelmek 90%-a 10 tagállamban), főleg sírek (50.000), afgánok, oroszok, pakisztániak, szerbek. Nemz.védelem: 112.000 (35%)
  - Illegális migránsok száma: 2-4,5 millió (nincs pontos adat); CLANDESTINO projekt (<http://irregular-migration.net/>); 2013-ban: 317 ezer visszairányítás; 386 ezer elfogás EU-n belül; 160 ezer tényleges visszatérés
  - Kiadott schengeni vízumok: 13 millió (2013-ben)

II. Aktuális migrációs jelenségek és kihívások az EU-ban

- Két fő útvonal: **délről** (tengeren át) és **keletről** (szárazföldi)

- **PÉLDA = Arab tavasz (2011):**

- A líbiai polgárháborúból menekülők (**27 ezer** fő), főként menedékkérők
- Tunéziából érkező (gazdasági) migránsok (**35 ezer** fő 2011-ben) → IT (Lampedusa) + MT

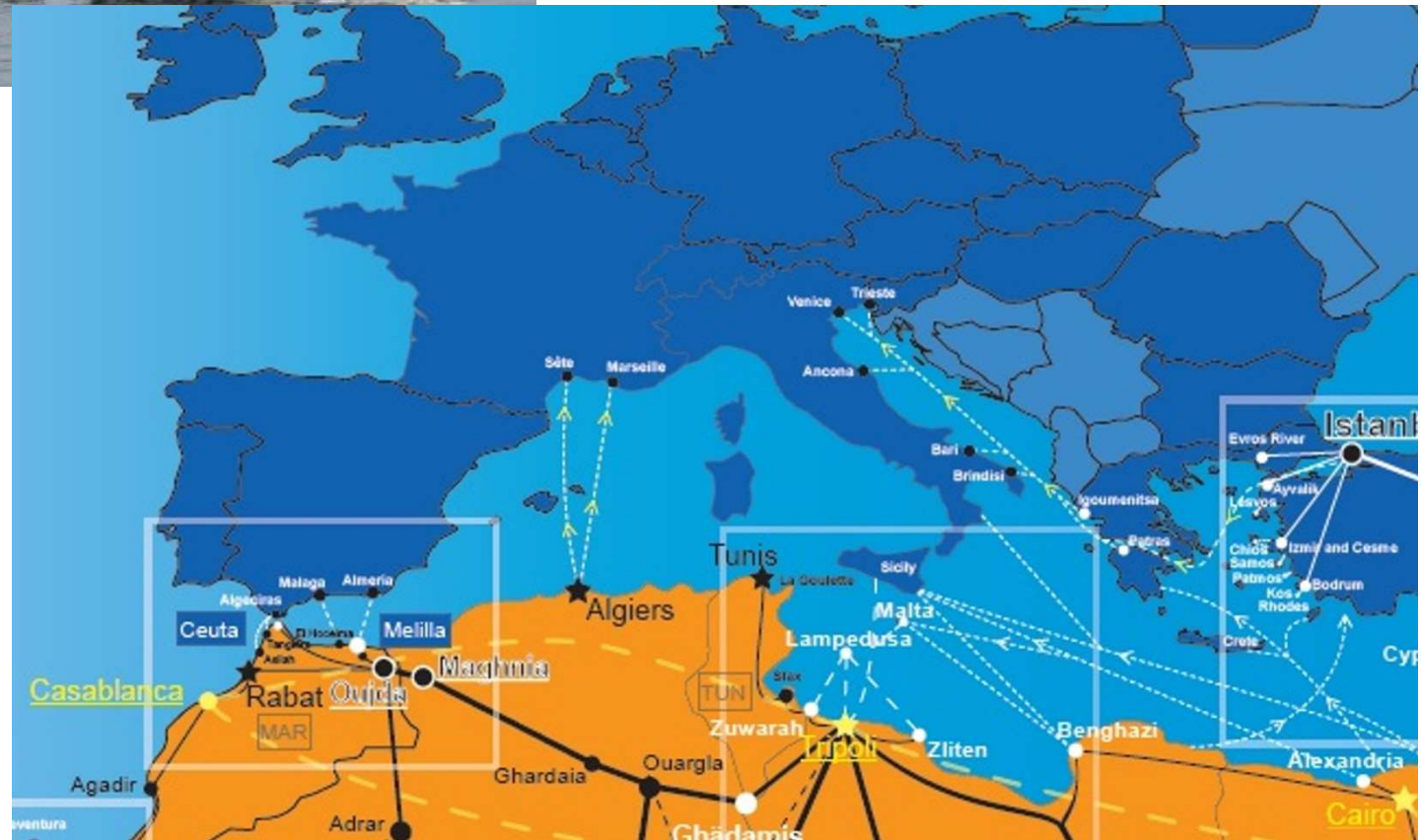

- **EL-TR szárazföldi határ** (Evros folyó környéke): 2011: **120 ezer fő** + több tízezer (százezer?) várakozó EL-ben + nagy nyomás a HU-SRB és SI-CRO határon 2011 augusztusa óta (2013= 18900 mk, 2014= 42700 mk)
- **BG-TR határ** (2013 második fele óta, főként **szírek**)
- **Mediterráneum**, tengeren át („*boat people*”): növekvő számú menedékkérő, veszélyes (ld: Lampedusa – tragédia, 2013. október) + embercsempészek, „szellemhajók” (pl. 2014: csak IT **160 000** mk)

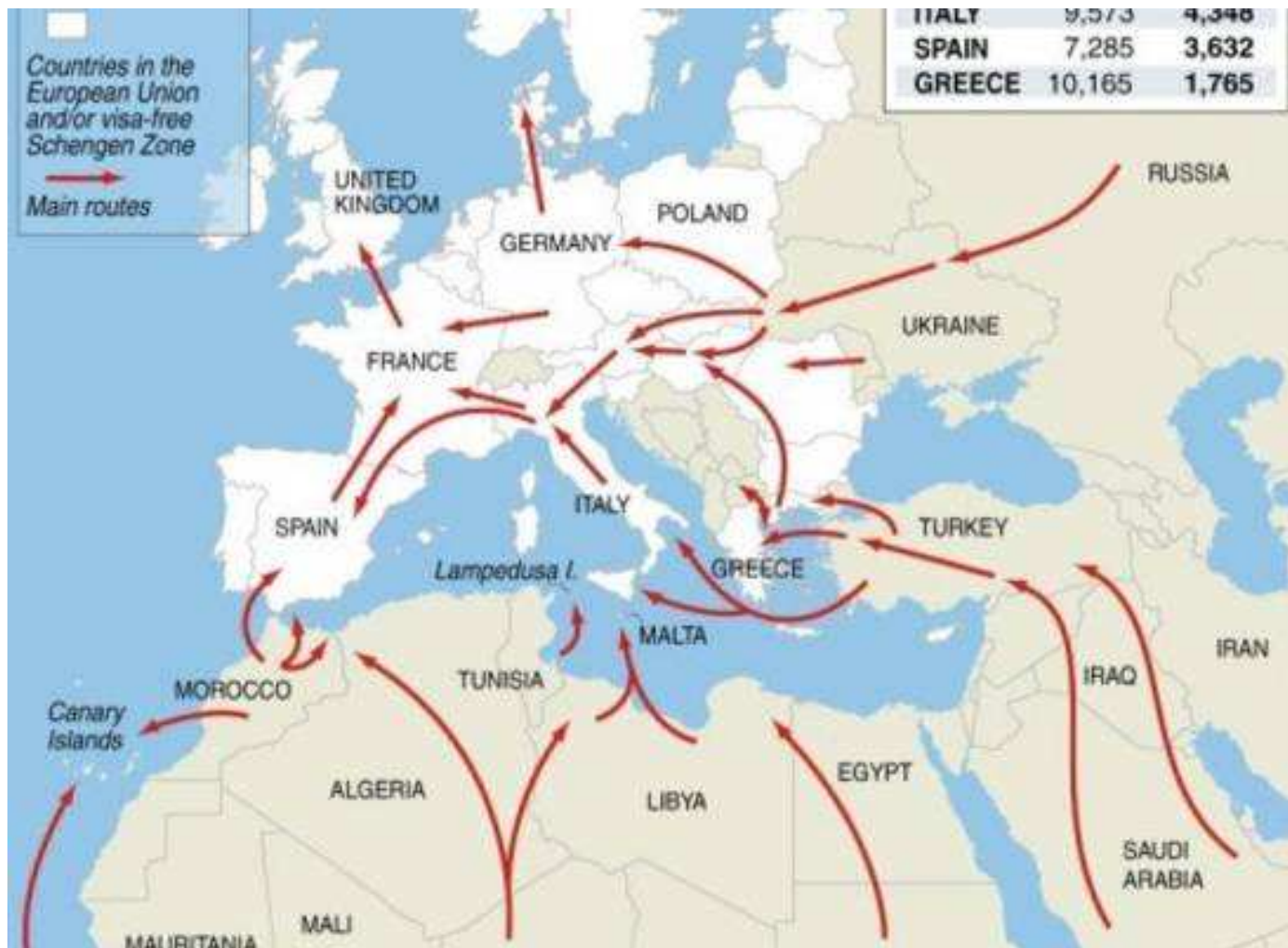

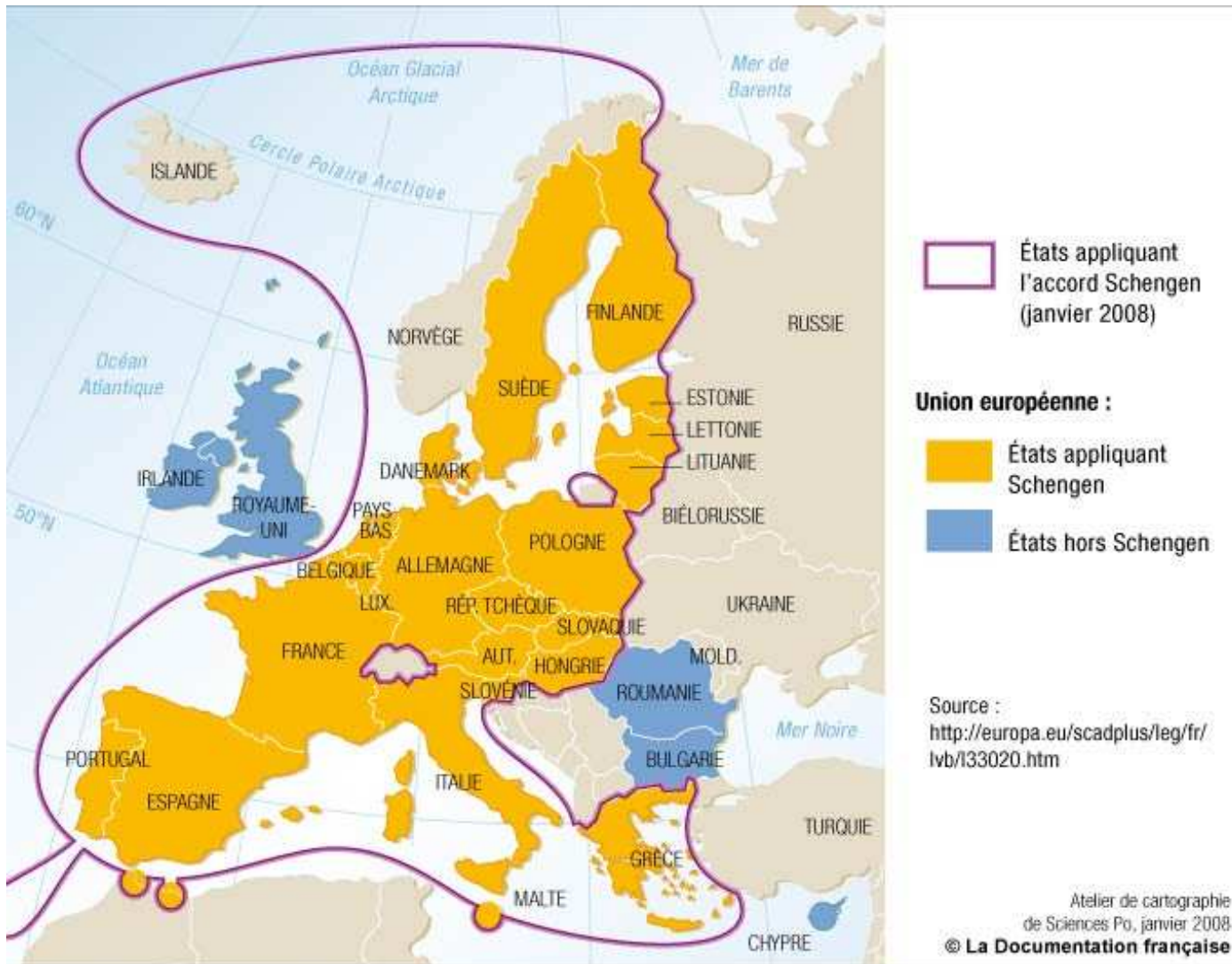
Útvonalak 1.

<http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map>

Útvonalak 2.

L'espace Schengen en janvier 2008

Source : La Documentation Photographique n°8063

III. EU cselekvés

- ***Kihívások:***

- Nagy mennyiségű EU-acquis → megfelelő átültetés + jobb és hatékonyabb végrehajtás nemzeti szinten
- EU-szintű fellépésnek hozzáadott értéket kell képviselnie
- EU/TÁ/3.országok szoros együttműködése (probléma gyökerei!), hatékony visszatérési politika záloga
- Felelősség & Szolidaritás (pl. áttelepítés, relokáció) ellentétpárja → összebékíteni (első: főszabály, második: kiegészítő)
- Biztosítani a mozgásszabadságot Schengenföldön + az EU belső biztonságát

Σ: stratégiai, átfogó és policy-mix válaszok szükségesek

III. EU cselekvés (folyt.)

Válaszok:

- „**Mediterrán Task Force**” – TFM (2013. okt. után, COM vezetéssel, legutóbbi jelentés: 2014.dec.)
- **EU Tanács: „Úti terv – Stratégiai válasz”** → mátrix, 7 fő célkitűzéssel, folyamatosan felülvizsgálják, becsatornázzák a végrehajtását BIÜT-re, témáknak „őrangyalai” is vannak (HU: illegális migráció elleni küzdelem)
- **Tanácsi következtések** (2014. október) → épít TFM-re, 3 pillér, follow-up: COM jelent
- **BIÜT:** folyamatosan napirenden (köv.: március 12.), embercsempészet kzp-ban! (pl. FR-DE közös levél), elismeri végre HU-SRB határon lévő nyomást! 2 kérdés!
- **Jövő:** „**European Agenda on Migration**” (COM 2015-ös munkaterv), ? tartalma?

+ ügynökségek közötti kooperáció (FX, EUROPOL, EASO) & információcsere

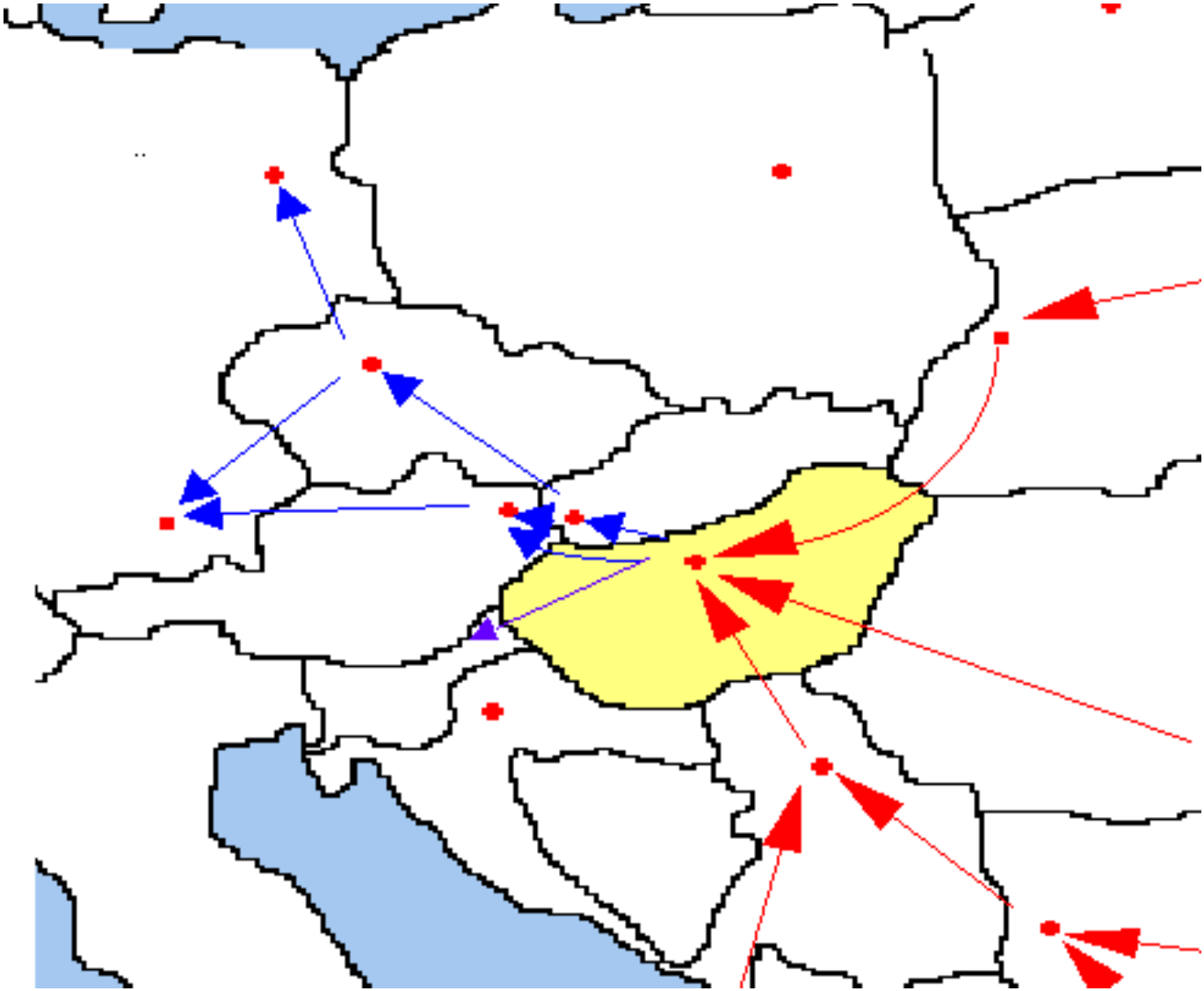
+ közös műveletek (Save the Lifes! után → Triton)

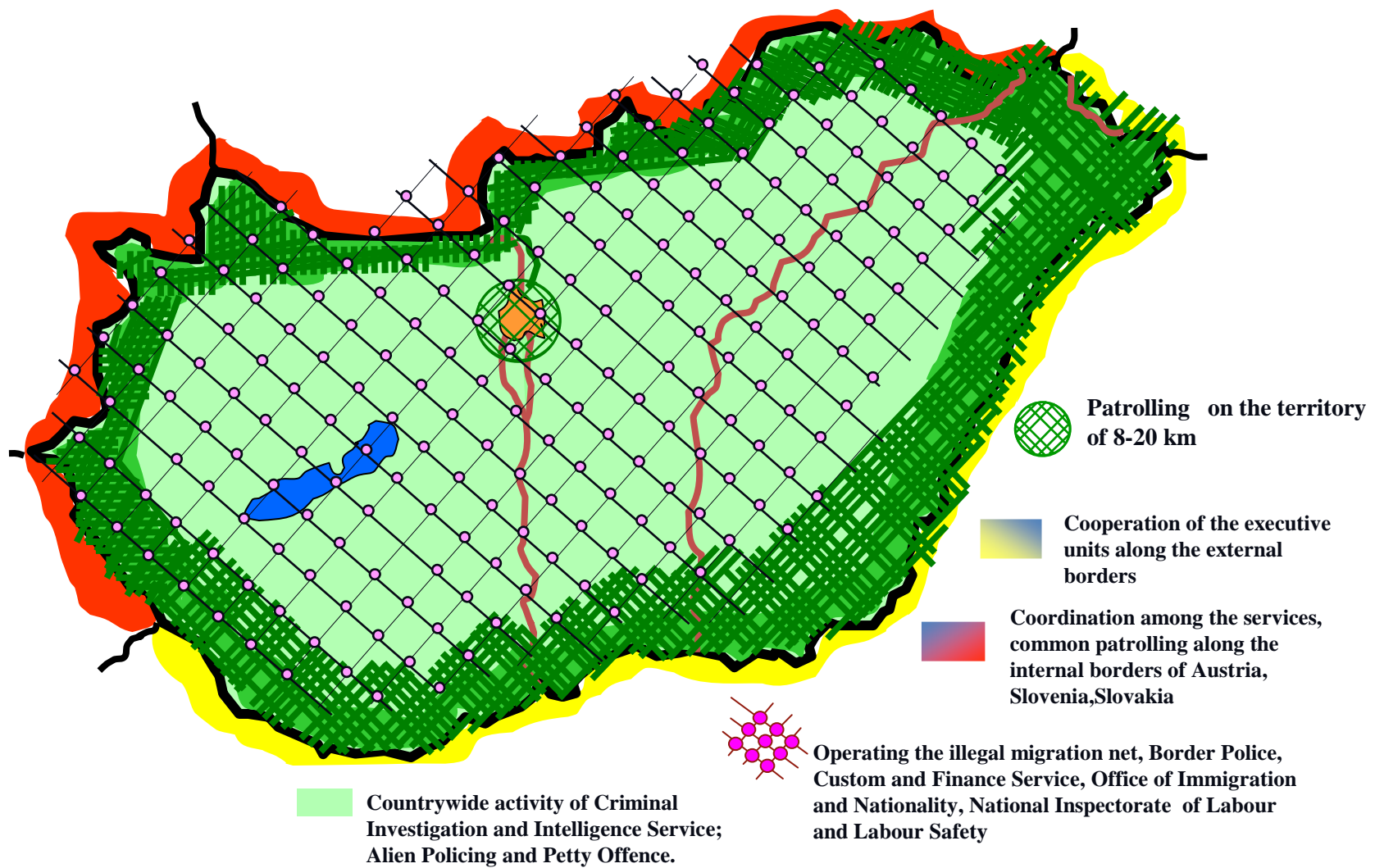
IV. A migrációs helyzet Magyarországon

- 3 hónapon túl tartózkodó külföldiek viszonylag alacsony száma (kb. **220.000 = 2,2 %**)
- Menedékkérők: **42.700** (2014), rekord!!, 2015.
03.01-ig: **28.500** (2011: 1600...) → java részük: KOS
- Bevándorlók nagy többsége: szomszédos államokból, határon túli magyarok („tisztá” 3. országbeli: pár tízezer).
- Bevándorlók még nem okoznak (még) olyan társadalmi feszültségeket, mint NY-EU-ban → migrációs kérdések eddig nem szerepeltek a magaspolitika prioritásai között.
- DE: Európán kívül bevándorlók növekvő aránya (Kína, Vietnám), jelenleg: átutazó koszovóiak

IV. A migrációs helyzet Magyarországon (folyt.)

- MO = főként tranzitország → keleti-délkeleti útvonalak (HU-SRB határ); embercsempészek erősödő szerepe! (ellenük: HU-AT-SRB együttműködés)
- DE: 2004-es EU-csatlakozásunk óta: erősödő célország-jelleg.
- Schengeni külső határszakasz tekintélyes hányadát kell őriznünk → Kormány számára is kiemelt fontosságú (pl. 2012-2013: schengeni ellenőrzések).

V. Koherens migrációs politika/stratégia?

- Sokáig nem volt önálló dokumentum. TÓTH J: „normatív migrációs politika”
- 2006-ig az intézményrendszer is szétagolt volt.

ami volt:

„hidden agenda”

Koherenciát biztosító ^{M1}összetevők:

- ✓ Központosítottabb migrációs igazgatás (IRM, majd új BM; néhai Migrációs Tárcaközi Bizottság (2004-2010); HTB)
- ✓ EU policy-dokumentumok adták a keretet (Hágai Program, majd Stockholmi Program (SP), EU Bevándorlási és Menekültügyi Paktum, SP Akcióterv) → ezek alapján **„SZBJT Stratégia (2010-2014)”** [1057/2009. (IV. 24.) Korm. határozat].

2013: új Migrációs Stratégia (1968/2013. (X. 4.) Korm. határozat) → igazodik 2014-2020-as EU-s MFF-hez

2015-2020: poszt-stockholmi program (Ypern-i Program) → semmitmondó

14. dia

M1

MolnarTamas; 2013.12.17.

VI. Aktuális migrációs témák

- 1. Illegális migráció elleni küzdelem erősítése** (HU-SRB határszakasz; visszafogadási egyezmények fontossága, EU Task Force kiegyensúlyozottságára törekvés, uniós források – MMIA – felhasználása).
- 2. ún. Befektetői letelepedés** (300.000 euró értékű államkötvényhez kötve) – 2012. december 28-tól (legújabb módosítás: 2014. december)
- 3. Határon túli magyarok** kapcsolattartásának elősegítése (vö.: egyszerűsített honosítás, ennek migrációs implikációi, diaszpóra – régi és új).

VI. Aktuális migrációs témák (folyt.)

- 4. EU 2014-2020-as többéves pénzügyi keretprogramja →**
Migrációs és Menekültügyi Alap (3,9 milliárd €) +
Belbiztonsági Alap (4,1 milliárd €) vízumos és külső
határos része → mind erősebb érdekérvényesítés
nemzeti allokációkra (hamarosan lezárul)
- 5. Negatív demográfiai trend megfordítása (vö.: 2011-es
népszámlálás) – migráció segítségével? Irányított
migráció?**

VII. Javaslato

Kormány cselekvési iránya:

- biztonságos származási ország koncepciója (pl. KOS)
- biztonságos harmadik ország koncepciója (pl. SRB)
- gyorsított eljárás, s ennek részeként a határon lefolytatott eljárás
+ nemzeti konzultáció...☹

Egyéb kitörési pontok:

- nagyobb hazai és EU-s **politikai nyomás Szerbiára** (cél: működő menekültügyi rendszer, migrációkezelés és határigazgatás)
- nagyobb hazai és EU-s **politikai nyomás Koszovóra** (pl. szigorítsák az úti okmány/SZIG kiadást stb.) + **megfelelő tájékoztatás** (február közepe = csökkenő trend)
- a **menekültügyi eljárás gyorsítása**: egy vagy több, határ közeli ún. **előszűrő tábor** (pl. korábban Békéscsaba) → elutasítás → kitoloncolás/önkéntes hazatérés. Aki átmegy → Debrecen/Vámosszabadi BÁ
- HU-SRB** kétoldalú megállapodás az illegális migráns (elutasított menedékkérő) **koszovóiaknak a SRB területén történő szárazföldi tranzitálásról/ hazaküldéséről**
- legális migrációs csatornák bővítése!**

Köszönöm a figyelmet!

Kérdések?

tamas.molnar@uni-corvinus.hu